-1- -2-

רבי חנינא אמר "כמין תיבה פרוצה ר' יוחנן אמר כמין ספינה רוקדת בשלמא למאן דאמר כמין תיבה פרוצה היינו דהוו יתבי בזיכין אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי הוו יתבי בזיכין? מקום עביד להו בשלמא למאן דאמר כמין תיבה פרוצה היינו דהוו יתבי קנים אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת קנים היכי הוו יתבי? מורשא עביד להו בשלמא למאן דאמר כמין תיבה פרוצה היינו דסמכי ליה סניפין ללחם אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי סמכי ליה סניפין ללחם? דעגיל להו מיעגל בשלמא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היינו דבעינן סניפין אלא למאן דאמר כמין תיבה פרוצה סניפין למה לי? אגב יוקרא דלחם *תלח בשלמא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת סניפין על גבי שלחן מונחין אלא למ"ד כמין תיבה פרוצה סניפין היכא מנח להו? ארעא מנח להו. אין דאמר רבי אבא בר ממל לדברי האומר כמין ספינה רוקדת, סניפין על גבי שלחן מונחין לדברי האומר כמין תיבה פרוצה, סניפין ע"ג קרקע מונחין. כמאן אזלא הא דא"ר יהודה "הלחם מעמיד את הסניפין, והסניפין מעמידין את הלחם" כמאן דאמר כמין ספינה רוקדת

מיתיבי

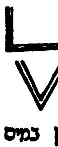

כמין תיבה פרוצה. שכופל כיסויה ושתי חפסותיה זו כנגד זו רק הלחם הוו לו ב' דפנות ושוליים רחבים כזה: כמין ספינה רוקדת א] קור"ש ואין לה שוליים אלא מלמעלה רחבה ולמטה כלה והולכת עד כאצבע כזה ושני ראשיה חדין והולכין וגבוהין למעלה ואין טעמין בגמ' ולהכי קרי לה רוקדת שמרקדת והולכת תמיד: היינו דיתבי בזיכין. של לבונה בתוך לחם הפנים כדכתיב (ויקרא כד) "על המערכת לבונה זכה" דהואיל והשוליים רחבים הוו יתבים הבזיכין עליהם יפה: אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי יתבי בזיכין. הא אין לו שוליים: מקום הוה עביד להו. בשולי אחד הדפנות היה מתקן להן בית מושב: בשלמא למ"ד כמין תיבה פרוצה. ב] הוו הדפנות: היינו דיתבי קנים. דקתני מתניתין כ"ח קנים היו שם שהיה נותן ג' קנים של זהב על הלחם ג) [הראשון] "[האחד] ראשו קנה של על דופן זה וראשו ד) (של)האחר על דופן זה ועל הקנים היה מושיב לחם אחר עד שהם שש חלות זו על זו ומבדילין הקנים בין חלה לחברתה כדי שלא יתעפשו: אלא למאן דאמר כספינה רוקדת היכי יתבי קנים. והלא ראשין חדים ואין יכול ליתן שם אלא קנה אחד באמצעיתו: מורשא עביד להו. אצל הראש מכאן ומכאן ומדביק מעט בצק לקבל את הקנים: בשלמא למאן דאמר כמין תיבה פרוצה. שהיו הדפנות זקופות בשוה היינו דסמכי סניפין ללחם דקתני' מתני' "ארבעה סניפין ה] היו שם מפוצלין בראשיהן שנים לסדר זה ושנים לסדר זה שהלחם ו) מונח ארכו לרחבו של שולחן וקופל למעלה מיכן ומיכן מה שאורך הלחם יתר על רוחב השולחן והן הן חופי הלחם ולמאן דאמר כמין תיבה פרוצה ז)(כשלא)שהדפנות זקופות בשוה: היינו דסמכי שני סניפין. שקורין פירק"ש העומדים בקרקע ח) ארוכות וגבוהות עד לחם העליון, סומכין הלחם שלא ישברו דופנותיו ולהכי מפוצלין בראשיהם פיצולין "הרבה כזה" שראשי הקנים של כל לחם ולחם מונחין ט)(בפ')[בין] הפיצולין: אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת. שאין הדפנות בשיפוע היכי סמכי סניפין ללחם והלא אין הסניפין נוגעין אלא מעט בראשו של לחם י) ואין יכול לסמוך (שאר) חופתיו שלא ישבר: דעגיל להו מיעגל. יא)אין הסניפין עומדין זקופין אלא עשויים כחצי מעגל שקורין צירקל"א כזה ואותו מיעגל תחת שיפועו של לחם וסומך את כל הלחם וראש הסניף סומך בראש הלחם, מיעגל=צירקל"א כדקרינן חוני המעגל על שם שוגה (תענית דף יט.): היינו דבעינן סניפין. שאין שולי הלחם רחבים ואינו יושב יב): אגב יוקרא דלחם. שזה מונח על זה מכבידו. תלח. נשבר כמו תילחי תילחי (חולין דף מג:): סניפין על גבי שלחן מונחים. ודעגיל להו כדאמרן: אלא למ"ד כמין תיבה פרוצה. והוו הדפנות שוות וזקופות הא לא מטו סניפין לשולחן: על השולחן: הלחם מעמיד את הסניפין. שיפועו של לחם מונח על "קיפוף של סניף יג) כדאמר דעגיל מיעגל והסניף מעמיד הלחם שלא יפול:

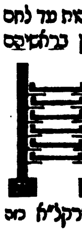

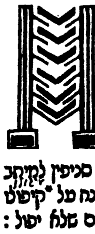

כמין

כמין תיבה פרוצה. השולחן רחבו חמשה לרבי יהודה (לקמן דף צו.) ושש לרבי מאיר ולחם ארכו עשרה ורחבו חמשה ונותנין ארכו כנגד רחבו של שולחן וקופל לרבי יהודה טפחיים ומחצה מכאן וטפחיים ומחצה מכאן ולרבי מאיר טפחיים מכאן וטפחיים מכאן נמצא שהיה כמין תיבה פרוצה ב' דפנות זו כנגד זו ושוליים רחבין ופרוצה מלמעלה כמין ספינה רוקדת ואין לה שוליים אלא מלמעלה רחבה ולמטה כלה והולכת עד כאצבע ושני ראשיה חדין והולכין וגבוהין מלמעלה ואין טעמין בגמ' כך פי' בקונטרס ומתוך פירושו נראה דפשוט הלחם "מלמטה ושני ראשין חדין כספינה האוזה בראשה ובסופה כדי לרוץ מהרה כך הלחם חד בראשו "ובסופו (של חד) לא אורך השולחן והכי פריך למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי יתבי קנים הלא ראשין חדין ואין יכול ליתן שם אלא קנה אחד באמצעיתו ואע"פ שהיו שם ד' סניפין של זהב מפוצלין בראשיהן כדי לקבל ראשי קנים. מ"מ בעינן שיהא "לחם מונח חוק באמצעו שלא יתקפלו מסביב הלחם ומה שצייר בקונטרס צורתו כזה

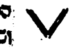

שם האחודין שבראשו ושבסופו של אורך השולחן ולא רוחבן שהיו חופי הלחם מאריכין ומרחיבין בענין זה שטופפין לגד ראשו ולכך מפרש לקמן דסניפין מעגיל להו מיעגל אבל גובה הלחם "מלמעלית לא היה הולך ומגביה בשיפוע מכאן ומכאן עד שהיה הולך ומרחיב עד ה' טפחים והם השוליים המעולים רחבו של שולחן "ואחד כופל מכאן ומכאן כמו חופן זקוף לר' יהודה טפחיים ומחצה ולר' מאיר טפחיים כזה"

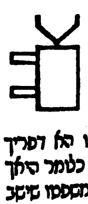

אבל מה שפי' בקונטרס ושני ראשיה חדין והולכין וגבוהין למעלה ואין טעמין בגמ' אם רוצה לומר כעין ספינות שלנו שראשו וסופו משופע והולך ואינו טעם בגמ' נמצא דכי מסדר ליה ללחם על השולחן לא יתיב לחם אקנים המונחים בראש הלחם שתחתיו ובסופו דלא יתיב אלא אקנה אמצעי באמצעיתו ויש מפרשים דהיינו הא דפריך אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת קנים היכי הוו יתבי כלומר היאך היה יושב הלחם על הקנים פירוש היכי הוו יתבי קנים א)כמשמעו שיושב הלחם עליהם ומשני מורשא עביד להו שהיה מדביק בצק בשולי הלחם מתחתיו בנוח שלמטה כדי שישען על הקנים ואין הלשון משמע כן כלל לפירוש נראה שהלחם בראשו ובסופו שכנגד אורך השולחן אין הולך ומשופע כלל אלא זקוף וא"ת למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי מיפרשא מתני' דלחם הפנים ארכו עשרה ורוחבו חמשה וקופל לר' יהודה טפחיים ומחצה מכאן וטפחיים ומחצה מכאן ולרבי מאיר טפחיים דכיון דלמטה כלה והולך עד כאצבע היכי תנן נמצא ארכו ממלא רחבו של שולחן הא חסר ליה מה ששוליו הולכין וגבוהין מאמצעיתו מכאן ומכאן דכי פשטת ליה קממלא ליה והו לא וכי משפעת ליה חסר ליה פורתא ושמא ההוא פורתא לא חשיב ועוד קשה הא דאמר רבי יוחנן (לקמן ד' צו.) לדברי האומר טפחיים ומחצה קופל נמצא שולחן מקדש ט"ז טפחים למעלה הא גבוה טפי לרבי יוחנן גופיה כיון דאמר כמין ספינה רוקדת וצריך לומר דלא הוי טפח ואמרינן לקמן כיון דלא הוי טפח לא קחשיב -ודוחק הוא שהרי שבע לחמים היו זה על גב זה ולא לכל חד וחד לא סליק שתות טפח מאי קא פריך למ"ד כמין ספינה רוקדת היכי יתבי בזיכין הא אין משפיעין השוליים אפילו שתות טפח וי"ל דאפילו הכי משמע ליה דלא יתבי בזיכין שפיר דבעינן יד) שלא יהא נוגעין כל עיקר וא"ת הכתי הרי לחם הפנים עוביו טפח כדאמרינן בפסחים בפרק כל שעה (דף לז.) נמצא שולחן מקדש מובא וי"ל דאותו עובי טפח היה בתוך הקיפול שהקיפול טפחיים ומחצה לרבי יהודה או טפחיים לרבי מאיר: דסמכי ליה סניפין ללחם. נראה דסניפין רחבין חמשה כרחבו של לחם ומפוצלין בראשיהן ב)דאמר פי' בקונטרס שראשי הקנים של כל לחם ולחם מונחין באותן פיצולין ולפי' זה היו הפיצולין זה למעלה מזה לר' יהודה טפחיים ומחצה ולרבי מאיר טפחיים במדת גובהו של לחם ואפשר דאותן פיצולין היו כעין פגימות בראשי הסניפין כמדת עובי הקנה ותימה דבמתני' תנן (לקמן דף צו.) ד' סניפין של זהב היו שם מפוצלין בראשיהן כדי שיהיו סומכין בהן את הלחם וכן קתני לקמן בברייתא שבהם סומכין את הלחם ואין מזכיר בשום מקום כלל נתינת ראשי הקנים משמע דלא בעי העמדה אלא ללחם התחתון המונח על טהרו של שולחן ובתוספתא (פי"א) נמי תניא ד' סניפין היו שם שבהן סומכין את הלחם משמע אלא התחתונה דוקא ולא אפשר להיות כלל למאן דאמר כמין ספינה רוקדת: תלח. כמו נפל תילחי תילחי דפרק אלו טרפות (חולין דף מג:):

א) כמשמעו צ"ק. ב) דאמרינן לקמן פי' בקונטרס דהיינו שראשי צ"ק.

א מיי' פ"ה מהלכות תמידין ומוספין הל' ה:

צ"ל מלמטה ועי' פליק עד למעלה

וחד בסופו לגד אורך כו' צ"ק

מכאן של לחם חוק צ"ק

מלמטה היה הולך צ"ק

צ"ל ואחד כופל וכו' צ"ק

נושא
ב' צורות איך היו נראים
לחם הפנים
1- כמין תיבה פרוצה
2- כמין ספינה רוקדת
מבנה
△
"בשלמא"
סברות לטובת
הצורה של תיבה
פרוצה
▽ לטובת
ספינה רוקדת

"למאן דאמר..."
"אלא למ"ד"

שיטה מקובצת

[illegible]

בשלמא למ"ד כמין תיבה פרוצה והיינו דסמכי ליה סניפין ללחם שקפול הלחם לחן והוא והסניפין על הארץ הם עומדים ונתונים בכל קפול הלחם עד למעלה וסומכין כמין ספינת רוקדת היכי סמכי הקנים את הלחם ואינם נתונים על פני כל הקיפול אלא יל להו. לסניפין ב) כותפן עד יגעו כמין סורקלא ואותו עגול קוי תחת שיפועו של ם ועומדין הסניפין על השולחן הלחם מעמיד את הסניפין על השולחן והסניפין מעמידין ו דבעינן סניפין. (כהלחם) [כי הלחם] אחד על חבירו שלא ידחוק ראשי התוך הלחם ה לי. והלא קיפולו ישר הוא משופע ולא ידחוק אחד את ראש חבירו להרץ שקיפולו כמין תיבה פרוצה לא הוו צריכין סניפין לסמכינהו אלא משום הכי הוו סניפין שהם פיצולין מכאן ומכאן מונחים הקנים ולא על גבי הלחם ממש כדי שלא יתרום הלחם ין הסומכין את הלחם והקנים: אגב יוקרא דלחם תלחי. הוה נופל התחתונה תלחי תלחי: סניפין על גבי השלחן מונחים. שהיה כתף ראש הסניף תחת שפת הלחם שיעמוד בו הסניפין: ששפתו מונח תלוי על השלחן והסניף מעמיד את הלחם שלא יפרוס:

הלחם האחד של הוא זה וראשו האחר של זה [טעמיך ערך תלה גרים חלה וכן גי' ה] פי' פרוצה לגמ'

מקום קנים
בשלמא תיבה פרוצה

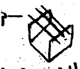

קנים

אלא למ"ד ספינה רוקדת

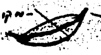

מקום לקנה באמצע
ראשין חדין

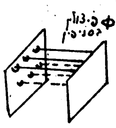

פ. 13.כ
סניפין

רבינו גרשום

כמין תיבה פרוצה. שיכפל הקיר השולחן ראשי קירות רחבה כעין זה כך לחם הפנים מקפלין אותו מלמעלה בראשו מיכן ומיכן: ספינה רוקדת. שהיא חדה מלמטה וראשיה משופעין ועולין למעלה ובאמצע נמוכה: בשלמא למ"ד כמין תיבה פרוצה היינו דהוו יתבי בזיכין על גבי הלחם שהיה שוה הלחם באמצעיתו ויכולין לישב שם: אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת שיש לה בית קבול חדה למטה היכי הוו יתבי בזיכין בתחתית הלחם ונמצא שלא היו נוגעין באמצע לתחתית הלחם: מקום עביד להו שוה בתחתית כדי מקום ישיבת הבזיכין: בשלמא למאן דאמר כמין תיבה פרוצה היינו דהוו יתבי קנים. שבין לחם ללחם על גבי מה שנקפל למעלה שהיה רוחב הקפול כרוחבו של לחם: אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי הוו [יתבי] קנים על גבי ראשי הלחם שהן חדין: מורשא עביד להו. לסוף הראשון היה מדביק חתיכה בצק רקה באמצע תולין הקנים שעליה: בשלמא למאן דאמר תיבה פרוצה היינו דסמכי ליה סניפין ללחם לקפול הלחם שקפול הלחם מקצת רוחב השלחן והוא והסניפין של הארץ הן עומדין ונתונין בכל קפולי הלחם עד למעלה וסומכין אותן: אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי סמכי קנים ללחם. ואינן נתונין על פני כל הקפול אלא לקצות הלחם דעגיל להו לסניפין (כותפן) [כותפן] כדי שיהא לכל קפול הלחם ועומדין הסניפין על השולחן והלחם מעמיד הסניפין על השולחן והסניפין מעמידין קיפולי הלחם כעין זה: היינו דבעינן סניפין. כשהלחם אחד על גבי חברו שלא ידחוק ראשי החדין להרץ: סניפין למה לי והלא קיפולו ישר הוא ואינו משופע לא ידחוק אחד ראש חברו להרץ שקיפולו שוה: והאי למאן דאמר משום תיבה פרוצה לא הוו צריכי סניפין לסמכינהו אלא משום הכי הוו סניפין שהן מפוצלין שעל גבי פצול מיכן ומיכן מונחין הקנים ולא על גבי הלחם ממש כדי שלא יתרום הלחם שאילו לא היו הסניפין שסומכין הלחם והקנים: אגב יוקרא דלחם הלא הוה נפיל התחתונה תילחי תילחי: סניפין על גבי השלחן מונחין. שהיה כתף ראש הסניף תחת שפת הלחם שיעמוד בו הסניפין: הלחם מעמיד את הסניף. ששפתו מונח תלוי על השולחן והסניף מעמיד הלחם שלא יפרוס:

א) הוקרת שקורין קוריש: ב) פרוצה ששוה הדפנות ארוכות: ג) הלחם ראשו של קנה על: ד) חיבת של זהב: ו) שהלחם נתון ארכו: ז) פרוצה שהדפנות: ח) בקרקע אצל השולחן: ט) באותם פיצולין: י) לחם ואינך יכולים: יא) מיעגל שאין: יב) יושב עליו: יג) סניף והסניף מעמיד את הלחם בראשון: יד) שלא יהו נוגעין כ"א נוגעין כל כ' ג"א נוגעין כל עיקר בדוחק:

א) אולי צ"ל הקיפול וכ"ה בגמ"ה. ב) אולי צ"ל והיו כופפין כדי שיגעו ללחם והשוין כמין צירקלא ולפי עיגול קצת וכו'